

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΔΟΓΜΑΤΟΣ, ΔΙΟΡΘΟΔ. ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
(Πρωτοπρεσβ.) ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ - ΒΛΑΧΑΒΑΣ, ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
GR - 54124, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ: (+30) 2310.996673, (+30) 6976.790.932 • E-mail: filiotis@past.auth.gr

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ – ΒΛΑΧΑΒΑΣ

(πρωτοπρεσβύτερος)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

(Με προσθήκη δημοσιεύσεων)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Φιλιώτης – Βλαχάβας γεννήθηκε στο Δεσπότη Γρεβενών τό έτος 1968. Στην πόλη των Γρεβενών περάτωσε την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι έγγαμος και πατέρας τεσσάρων τέκνων. Χειροτονήθηκε διάκονος (25 -12 - 2003) και πρεσβύτερος (27 - 12 - 2003) στο Παρίσι.

ΣΠΟΥΔΕΣ

Τό 1987, μετά από πανελλαδικές εξετάσεις, εισήχθη δεύτερος στό Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έλαβε τό πτυχίο τό 1991 μέ βαθμό άριστα (8, 54). Συνέχισε στό ίδιο Τμήμα μεταπτυχιακές σπουδές στόν Τομέα Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων. Κατά τή διάρκεια των μεταπτυχιακών του σπουδών, συμμετείχε στό έρευνητικό πρόγραμμα *Ένίσχυση τής Βιβλιοθήκης τής Θεολογικής Σχολής* (Δεκέμβριος 1994 - Οκτώβριος 1996), υπό τήν έποπτεία τής καθηγήτριας Δέσπως Λιάλιου. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος είχε αναλάβει τήν ένοποίηση των Περιοδικών, των Θεματικών Κύκλων και των Σειρών.

Τό δεύτερο έξάμηνο του άκαδημαϊκού έτους 1993–1994 μετέβη, μετά από παρότρυνση τής καθηγήτριας Δέσπως Λιάλιου, ως

μεταπτυχιακός υπότροφος του προγράμματος Erasmus, στο Στρασβούργο για βιβλιογραφική ενημέρωση και εκμάθηση της γαλλικής γλώσσας.

Τό 1995 έλαβε τό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης μέ τό βαθμό άριστα.

Μετά τή λήψη του Διπλώματος Ειδίκευσης, άρχισε τό 1996 τήν εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στό Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ μέ θέμα *Τό μυστήριο τής Θείας Οικονομίας στά έργα του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας πρό τής νεστοριανικής διαμάχης*. Υποστήριξε τή διδακτορική του διατριβή τόν Οκτώβριο του 2002 και κρίθηκε μέ τό βαθμό άριστα.

Τό 1997, μετά από ενέργειες τής καθηγήτριας Δέσπως Αθ. Λιάλιου έλαβε ύποτροφία του γαλλικού κράτους για να πραγματοποιήσει διδακτορική διατριβή στην Καθολική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Marc Bloch (Ανθρωπιστικων Σπουδων) του Στρασβούργου, στον Τομέα τής Αρχαίας Χριστιανικής Γραμματείας μέ σύμβουλο καθηγήτρια την κ. Mariette Canevet. Τό Μάιο του 2003 ύποστήριξε τή διδακτορική του διατριβή μέ τίτλο *La création et la chute de l'homme dans la pensée de Cyrille d'Alexandrie selon ses oeuvres d'avant la querelle nestorienne* (Η δημιουργία και ή πτώση του ανθρώπου στην σκέψη του Κυρίλλου Αλεξανδρείας σύμφωνα με τά έργα προς τής νεστοριανικής έριδας) και ή όποία βαθμολογήθηκε μέ άριστα.

Κατά τή διάρκεια των σπουδων του στο Στρασβούργο παρακολούθησε μαθήματα και στις δύο Θεολογικές Σχολές (Καθολική και Προτεσταντική). Παρακολούθησε επίσης μαθήματα Θρησκευτικής Έθνολογίας και Φιλοσοφίας μέ τό σύστημα «auditeur libre».

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Έχει πολύ καλή γνώση της γαλλικής γλώσσας. Έλαβε από τό Διεθνές Ίνστιτουτο του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου (I.I.E.F) τό D. A. L. F (Diplôme Approfondie de la Langue Française).

Χειρίζεται επίσης τήν άγγλική γλώσσα σε επίπεδο lower και σε στοιχειώδες επίπεδο τήν Ιταλική. Κατά τό ακαδημαϊκό έτος 2001 – 2002 παρακολούθησε μαθήματα εισαγωγής στα κοπτικά μέ τόν

καθ. R. Roukema στην Προτεσταντική Θεολογική Σχολή του Στρασβούργου.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Έξελέγη επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τό 2004, διορίστηκε και ανέλαβε ύπηρεσία τήν 1^η Σεπτεμβρίου 2005 μέ τήν αριθμ. 26227/24 - 1 - 2005 Πρυτανική Πράξη (Φ.Ε.Κ 199/17-8-2005) μέ γνωστικό αντικείμενο «Ίστορία Δογμάτων». Μονιμοποιήθηκε στην ίδια βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή μέ τήν Πρυτανική Πράξη 25212/22-12-2008, ή όποία δημοσιεύτηκε στό Φ.Ε.Κ., τ. Γ', άρ. 1/05-01-2009. Το 2014 έξελέγη Αναπληρωτής Καθηγητής του ίδιου Τμήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Α΄ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Μετά τό διορισμό του και τήν ανάληψη καθηκόντων στή θέση του επίκουρου Καθηγητή του Τομέα *Ίστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων*, ανέλαβε τή διδασκαλία του ύποχρεωτικού μαθήματος τής *Ίστορίας των Δογμάτων* του Ε' έξαμήνου (505Υ) και κατ' ανάθεση του μαθήματος τής *Συμβολικής. Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων. Ίστορία τής Οικουμενικής Κινήσεως* (604Υ) του Στ' έξαμήνου (μέχρι και τό άκαδ. έτος 2010 - 2011). Ός κατ' έπιλογήν μαθήματα χειμερινού έξαμήνου έχει διδάξει: α) *Τό Προπατορικό άμάρτημα* (Χ 184) για τά άκαδ. έτη 2005 - 2008, β) *Η δημιουργία του άνθρώπου κατά τους Πατέρες του τετάρτου αιώνα* (Χ219) για τά άκαδ. έτη 2008 - 2011, γ) *Όρθοδοξία και Αίρεση στην αρχαία Εκκλησία* (Χ246) για τά άκδ. έτη 2011 - 2023. Έχει διδάξει τά παρακάτω κατ' έπιλογήν μαθήματα έαρινού έξαμήνου: α) *Η περί Αγίου Πνεύματος διδασκαλία των πατέρων των δ' και ε' αιώνων* (Θ 197) για τά άκαδ. έτη 2005 - 2008, β) *Τό πρόβλημα του κακού και ό Σατανᾶς* (Θ 225) για τά άκαδ. έτη 2008 - 2011, γ) *Τό προπατορικό άμάρτημα στην ανατολική και δυτική παράδοση* (Θ 262) για τά άκαδ. έτη 2011 - 2013.

Κατά τη διάρκεια τῆς ἀκαδημαϊκῆς χρονιᾶς 2022-2023 διδάσκει τὰ ἑξῆς ἐπιλεγόμενα μαθήματα: Το χριστολογικό Δόγμα κατά τον 5^ο αἰώνα (Χ330), Οἰκο-Θεολογία και Κοινωνική Ὀντοθεολογία (Θ356), Ἡ Ἁγία και Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη 2016). Ἀνθρωπολογικές και ἐκκλησιολογικές διαστάσεις (Θ374).

Μετά τήν ἐκλογή του στή θέση τοῦ ἐπ. καθηγητῆ και για τὰ ἔτη 2005-2013 τοῦ ζητήθηκε ἀπό τό Ὁρθόδοξο Ἰνστιτοῦτο Ἁγίου Ἰωάννη τῶν Βρυξελλῶν (Τό Ἰνστιτοῦτο λειτουργοῦσε μέ τήν εὐθύνη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ὑπό τήν ἐποπτεία τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τοῦ Βελγικοῦ κράτους καί εἶχει ὡς κύριο σκοπό τήν ἐκπαίδευση τῶν καθηγητῶν τοῦ ὀρθόδοξου θρησκευτικοῦ μαθήματος τῶν δημοσίων σχολείων στήν ἐπικράτεια τοῦ Βελγίου) νά ἀναλάβει τή διδασκαλία τῶν μαθημάτων τῆς Πατρολογίας καί για τὰ τέσσερα ἐπίπεδα (τά μαθήματα διδασκόταν ἐν εἴδει σεμιναρίων). Συμμετεῖχε ἐπίσης στό πρόγραμμα διδασκαλίας *Certificat Universitaire en Théologie Pastorale*, τό ὁποῖο λειτουργοῦσε σε συνεργασία τοῦ Ὁρθόδοξου Ἰνστιτούτου Ἁγίου Ἰωάννη τῶν Βρυξελλῶν μέ τή Θεολογική Σχολή τοῦ Καθολικοῦ Πανεπιστημίου Λουβαίνης (Louvain la Neuve). Ἐνας ἀριθμός σπουδαστῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Ἁγίου Ἰωάννη πραγματοποίησε πτυχιακή ἐργασία (Mémoire de fin d'Etudes) ὑπό την ἐπίβλεψή του: Dragioti Elefteria μέ θέμα ἐργασίας: *Le sens de l'éros dans les écrits de saint Gregoire de Nysse*, Lannoy Chantal μέ θέμα ἐργασίας *La question de l'euthanasie selon la théologie orthodoxe*, Georges Sfasie μέ θέμα ἐργασίας *La vigile pascale dans le rite latin et le rite byzantin*, Anda Hobinca μέ θέμα ἐργασίας *La théologie du mariage*. Συμμετεῖχε ἐπίσης σέ ἐπιτροπές κρίσης πτυχιακῶν ἐργασιῶν (Daniel Lossky, Jacqueline André, Miroslava Juchimuk).

Κατά τὰ ἔτη 2013-2016 δίδαξε ἐπίσης μέσω τηλεδιασκέψεων μαθήματα Ἱστορίας Δογμάτων στη Θεολογική Σχολή «Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης» τοῦ Ὁρθόδοξου Πανεπιστημίου τοῦ Κογκό.

Β' ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Δίδαξε στα προηγούμενα έτη και στά τρία έξάμηνα του προγράμματος των Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ τά παρακάτω μαθήματα ειδικεύσης *Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας*: α) Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις, Ίστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Α' (ΔΘ9), β) Ίστορία Δογμάτων Α' (ΔΘ17), γ) Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις, Ίστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Β' (ΔΘ10), δ) Ίστορία Δογμάτων Β' (ΔΘ18), γ) Ίστορία Δογμάτων Γ' (ΔΘ19), ε) Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις, Ίστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Γ' (ΔΘ11), στ) Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις, Ίστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Δ' (ΔΘ12), ζ) Ίστορία Δογμάτων Δ' (ΔΘ20). Για τή φετινή ακαδημαϊκή χρονιά διδάσκει τά έξής μεταπτυχιακά μαθήματα: Θέματα Έρμηνείας Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας (ΔΘ 50) και Θέματα Ιστορίας Δογμάτων (ΔΘ 52).

Υπό την επίβλεψη του έχουν ολοκληρώσει τό μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών και έλαβαν το δίπλωμα ειδικεύσης οί παρακάτω φοιτητές (ένδεικτικά): Μικρόπουλος Ματθαΐος (θέμα διπλ. έργασίας: *Η έκκλησιαστική παράδοση κατά τά δογματικά έργα του Μ. Βασιλείου*), Τσομπόλη Κωνσταντίνα (θέμα διπλ. έργασίας: *Η περί σωτηρίας διδασκαλία κατά τήν Κατήχηση τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας*), Όβρένοβιτς Παναγιώτα (θέμα διπλ. έργασίας: *Η θεολογία των τριών Κατά Άρειανών Λόγων του Μ. Άθανασίου*), Δίγκας Κωνσταντίνος (θέμα διπλ. έργασίας: *Η έκκλησιαστική παράδοση κατά τό Μ. Άθανάσιο*), Χριστοδούλου Χριστόδουλος (θέμα διπλ. έργασίας: *Η τριαδολογία του Γρηγορίου του Κύπριου*), Σκυβαλάκη Φωτεινή-Μαρία (θέμα διπλ. έργασίας: *Η ειρήνη μέ βάση τά κείμενα των τριών οικουμενικών συνελεύσεων του Συμβουλίου Εύρωπαϊκών Έκκλησιών - Κ. Ε. Κ*), Νασάκης Αναστάσιος (θέμα διπλ. έργασίας: *Τό προπατορικό άμάρτημα κατά τον άγιο Νικόδημο τον άγιορείτη*).

Υπήρξε επίσης μέλος σέ τριμελείς συμβουλευτικές έπιτροπές διδακτορικών διατριβών για τους παρακάτω ύποψηφίους διδάκτορες (ένδεικτικά): Αλέξανδρο Σαλμά, Γεώργιο Σίσκο,

Βαρθολομαῖο Κωτούλα, Αλεξία Σουκαρά, Θωμᾶ Καρπενήση, George Sarraf, Δημήτριο Κοντάκη, Christian Kappes, Γιαννακοπούλου Ἰωάννα, π. Συμεών Κατσίνα, Δημήτριο Μιχαηλίδη καὶ Στυλιανό Χαραλαμπίδη. Ἦταν ἐπίσης μέλος τῶν τριμελῶν συμβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν γιὰ τοὺς παρακάτω διδάκτορες: Dragan Bogosavljevic, Λάμπρο Αλεξόπουλο, Κωνσταντῖνο Γεωργιάδη, Αθηνάγορα Ζηλιασκόπουλο καὶ Χρήστο Μαλαή, καθώς καὶ στίς ἐπταμελεῖς ἐξεταστικές ἐπιτροπές γιὰ τοὺς παρακάτω διδάκτορες: Leandro Bosch, Βασίλειο Γεωργόπουλο, Μαυροσκᾶ Βασιλική.

Συμμετεῖχε στίς τριμελεῖς ἐπιτροπές κρίσης τῶν παρακάτω διπλωματούχων (ἐνδεικτικά): Μαρία Ἰακώβου, Γεωργίου Χαλκιά, Γεωργίου Βλαχάκη, Χάϊδω Χατζηκωνσταντίνου, Εὐαγγέλου Ντούρου, Ἰωάννη Δεκληώμη, Κωνσταντίνου Μπαλάφα, Κωνσταντίνα Κατσαροῦ, Ἀστερίου Κατσώχη, Αθηνάγορα Ζηλιασκόπουλου, Leandro Bosch, Εὐμορφία Μακεδονοπούλου, Δημητρίου Κοντάκη, Ἀνθούλα Καραθανάση, Ἰωάννη Μάνθου, Θωμᾶ Καρπενήση, Λάμπρου Αλεξόπουλου, Βαρθολομαίου Κεσσίδα, Μιχὴλ Σπανοῦ, Ἀμβροσίου Κουτσουρίδη, Ἀλέξανδρου Σαλαμᾶ, Constantin Miron Radu, Ἰωάννα Γιαννακοπούλου, Βασιλείου Νότη, Γεωργίου Σίσκου, Ζιώγα Εὐθυμίου καὶ Κλημεντίνη Χατζούδη.

Ἔχει κληθεῖ ἀπὸ τὴν Καθολικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου, νὰ συμμετάσχει ὡς μέλος σὲ τριμελεῖς ἐξεταστικές ἐπιτροπές (membre du jurie) γιὰ τοὺς παρακάτω φοιτητές: Sofianopoulos Andreas (θέμα μεταπτυχιακῆς ἐργασίας: *L'enseignement de Gregoire de Nysse sur les Mystères. Baptême et Eucharistie dans le Discours Catechetique*), Radu-Cosmin Totelecan (θέμα μεταπτυχιακῆς ἐργασίας: *La communion eucharistique dans l'Eglise Orthodoxe Roumaine après 1990*), Petros Bozinis (θέμα μεταπτυχιακῆς ἐργασίας: *Le rite du Baptême dans l'Euchologie Barberini GR 336*), Florin Petre (θέμα μεταπτυχιακῆς ἐργασίας: *Le corps et l'âme dans la prière hésychaste chez saint Grégoire Palamas. Analyse de l'oeuvre Défense de saints hésychastes*).

Συμμετεῖχε σε κρίσεις διδακτορικῶν διατριβῶν ἐκτός Ἑλλάδος:

Ionuț Aurelian Marinescu (Προτεσταντική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Υποστήριξη 18-09-2014. Θέμα διατριβής: *L'homme et son accomplissement en Dieu. Étude comparative des approches anthropologiques de Vladimir Lossky, Dumitru Staniloae et Jean Zizioulas*, υπό την επίβλεψη του καθηγητή André Birmelé), Emmanuel Dobre (Προτεσταντική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Υποστήριξη 18-12-2015. Θέμα διατριβής: *L'icône porteuse d'Évangile. Etude comparative de la portée de l'icône en théologie orthodoxe et Ecriture Sainte en théologie occidentale*, υπό την επίβλεψη του καθηγητή André Birmelé), Fadi Rabbat (Antiochian House of Studies (AHOS), California, USA. Υποστήριξη 15-12-2022. Θέμα διατριβής: *L'expérience orthodoxe de la thérapie spirituelle : Les dimensions psycho-symboliques et théoanthropologiques*, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Mgr Kyrillos Katerelos).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Γιά την προαγωγή της επιστημονικής θεολογικής έρευνας ανέλαβε την πρωτοβουλία διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων, συμμετείχε σε διάφορες έρευνητικές δραστηριότητες, καθώς και σε οργανωτικές και επιστημονικές επιτροπές συνεδρίων. Συγκεκριμένα:

- Συμμετείχε (1999-2003) στην έρευνητική ομάδα *GREDO* (Groupe des Recherches Dogmatiques et Oecuméniques) υπό τη διεύθυνση του Καθηγητή της Δογματικής και Οικουμενικής Θεολογίας της Προτεσταντικής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Στρασβούργου André Birmelé.
- Είναι από τα ιδρυτικά μέλη της Οικουμενικής Όμάδας *Sept Eglises* του Στρασβούργου (ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της ομότιμης καθηγήτριας της Αρχαίας Χριστιανικής Γραμματείας κ. Mariette Canevet), σκοπός της οποίας είναι ή ανάδειξη πτυχών της κοινής παράδοσης της ζωής και της θεολογίας των Χριστιανικών Εκκλησιών.
- Συμμετείχε στην έρευνητική ομάδα του *Δικτύου Κειμενικής και Ερμηνευτικής Εκκλησιαστικής Παραδόσεως* (ΚΕΕΠ) με επιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου και την υποστήριξη της Επιτροπής Έρευνών του ΑΠΘ.

Ήταν μέλος τῆς ἐπιστημονικῆς-ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὰ παρακάτω συνέδρια ἢ ἡμερίδες:

- Στ' Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας Ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ τοῦ Δικτύου Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως (Θεσσαλονίκη, 8 Μαρτίου 2012).
- *XIVe Congrès Orthodoxe d'Europe Occidentale*, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Strasbourg 25 - 28 Μαΐου 2012).
- Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος καὶ ἡ ἐποχὴ του. 1700 χρόνια ἀπὸ τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (Θεσσαλονίκη, 4 Δεκεμβρίου 2013).
- Ἀπόστολος Παῦλος καί Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς. Ἀπὸ τὴν οἰκουμενικὴν τὴν ἡσυχαστικὴν θεολογία (Θεσσαλονίκη, 4 Δεκεμβρίου 2013).

Εἶχε τὴν πρωτοβουλία τῆς διοργάνωσης τῶν παρακάτω Ἐκδηλώσεων-Συνεδρίων:

- Ἑβδομάδα Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (Strasbourg, 22 - 28 Ὀκτωβρίου 2009).
- Πολιτισμοὶ καὶ Θρησκείες σέ διάλογο. Ὁ ἄλλος στίς διάφορες θρησκείες σέ συνδιοργάνωση ΑΠΘ καὶ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Θεσσαλονίκη, 16 Ὀκτωβρίου 2012)
- Τὸ Ὀλοκαύτωμα στὴ Θεσσαλονίκη σέ συνδιοργάνωση ΑΠΘ καὶ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Θεσσαλονίκη, 17 - 18 Ὀκτωβρίου 2012).
- *Ancient Christian Literature and Christian Apocrypha* (Θεσσαλονίκη, 26-28 Ἰουνίου 2014).
- 1517-2017. 500 Χρόνια ἀπὸ τὴ Μεταρρύθμιση (Θεσσαλονίκη, 28- 30 Μαρτίου 2017).
- *Homosexualité et Christianisme contemporain. Approches interdisciplinaires et pluridisciplinaires* (Strasbourg, 05 Ἰουλίου 2018).
- Δεκαπενθήμερο Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ σέ συνεργασία με τὸ Δῆμο τοῦ Στραβούργου καὶ τὴ Μόνιμη Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία στὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης (Strasbourg, 12 - 26 Ὀκτωβρίου 2018).
- Μέγας Ἀθανάσιος καὶ Ἰλάριος Πικταβίου: Μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης (Θεσσαλονίκη, 05-07 Νοεμβρίου 2019).

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ
(ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ERASMUS)

Faculté de Théologie Catholique de l'Université de Strasbourg

Faculté de Théologie Protestante de l'Université de Strasbourg
Faculté de Théologie de l'Université Catholique de Louvain-la-Neuve
Faculty of Catholic Theology of the University of Malta
Faculty of Theology of the University of Bucharest

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- Ορίστηκε από την Συνέλευση Ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων Γαλλίας τακτικό μέλος τῆς Μεικτῆς Ἐπιτροπῆς Διμεροῦς Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων – Ρωμαιοκαθολικῶν Γαλλίας.
- Γιά τήν περίοδο 2010-2014 ἦταν μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Εὐρωπαϊκῶν Προγραμμάτων του ΑΠΘ.
- Ἀπό τό 2010 εἶναι μέλος τῆς Θεολογικῆς Οἰκουμενῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου (Comission Oecumenique) τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν Ἀσλατίας.
- Ἀπό τό 2012 εἶναι μέλος τοῦ Συμβουλίου Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν (Conseil des Eglises Chrétiennes) Στρασβούργου.
- Διετέλεσε μέλος της Ἐπιτροπῆς Education for Democratic Citizenship του CEC-ΚΕΚ (2014-2018)
- Συν-ιδρυτής και μέλος της Εὐρωπαϊκῆς Ἐταιρείας Ὁρθόδοξης Ποιμαντικῆς.
- Εἶναι ἐνεργό μέλος της Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας και Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ του ΑΠΘ
- Εἶναι ἐνεργό μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας και Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ του ΑΠΘ
- Γιά τό ἀκαδημαϊκό ἔτος 2008–2009 εἶχε ὀριστεῖ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Βιβλιοθήκης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.
- Διετέλεσε διευθυντής του Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας του ΑΠΘ
- Εἶναι ἀπό τά ἰδρυτικά μέλη τοῦ *Εὐρωπαϊκοῦ Forum τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν* τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσης (EFOST).
- Ἐξωτερικός ἐπιστημονικός συνεργάτης τοῦ δικτύου DECERE (Démocratie, Construction Européenne et Religions)

**ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
(Ενδεικτικά)**

Συνέδριο με τίτλο *Ecologie Humaine. 25 Ans après l'Appel de Klingenthal. Année Laudato Si*, Strasbourg - France, 03-04/10/2020. Τίτλος Εισηγήσεως: «Les initiatives du Patriarcat Œcuménique sur les questions écologiques».

Συνέδριο με τίτλο *Saint Irénée. Théologien de l'Unité*, Lyon, 08-10/10/2020. Τίτλος Εισηγήσεως: «Saint Irénée dans la Théologie hellénophone».

Συνέδριο με τίτλο *Église et Tradition*, Besançon - Γαλλία, 03-04/06/2019. Τίτλος Εισηγήσεως: «L'Église orthodoxe entre modernité et tradition».

Συνέδριο με τίτλο *La Vierge Marie dans la théologie et la piété de l'Église ancienne et médiévale*, Strasbourg - France, 01/10/2018. Τίτλος εισηγήσεως: «Le mystère de la Vierge Marie dans la controverse entre Cyrille et Nestorius: Approches orthodoxes».

Συνέδριο με τίτλο *Reformation Identity in Ecumenical Perspective. 51st International Ecumenical Seminar*, Strasbourg - Γαλλία, 04-10/07/2016. Τίτλος εισηγήσεως: «An Orthodox approach to Reformation».

- Συνέδριο με τίτλο *Οικουμενισμός. Γένεση, Προσδοκίες, Διαψεύσεις* (Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Θεσσαλονίκη 2005). Τίτλος εισηγήσεως: «Ἡ κατάσταση τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας στή Γαλλία σήμερα».

- ΔΗ' Δημήτρια (Δῆμος Θεσσαλονίκης – ΑΠΘ - ΙΕΘΠ). Ἐπιστημονικό Συμπόσιο *Χριστιανική Μακεδονία. Θεσσαλονίκη - Αλεξάνδρεια* (Θεσσαλονίκη 22 – 24 Νοεμβρίου 2003). Τίτλος εισηγήσεως: «E silentio κατάφαση τῶν ἐπισκόπων Θεσσαλονίκης στή δράση τοῦ ἁγ. Κυρίλλου καί στίς συνοδικές ἀποφάσεις τοῦ πέμπτου αἰώνα».

- 36° Ἱερατικό Συνέδριο Ἱερῶς Μητροπόλεως Γερμανίας (Ludwigshafen 11 – 14 Ὀκτωβρίου 2005). Τίτλος εισηγήσεως: «Ἡ θεολογική διάσταση τοῦ θανάτου ὑπό τήν προοπτική τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως».

- Μ' Δημήτρια (Δῆμος Θεσσαλονίκης – ΑΠΘ - ΙΕΘΠ). Ἐπιστημονικό Συμπόσιο *Χριστιανική Μακεδονία. Θεσσαλονίκη - Τεροσόλυμα* (Θεσσαλονίκη 4 – 6 Νοεμβρίου 2005). Τίτλος

εισηγήσεως : «Τό Σύμβολο τῆς Πίστεως τῆς Ἐκκλησίας Τεροσολύμων».

• Colloque International. Théologie Universitaire et Sciences des Religions (Université Robert Schuman de Strasbourg – Université Marc Bloch de Strasbourg, Στρασβούργο 30 Νοεμβρίου 2005). Τίτλος εισηγήσεως: «L' enseignement de la Théologie dans les Facultés de Théologie publiques en Grèce».

• Β' Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ Δικτύου Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως μέ θέμα *Ἱστορία καί Γραμματεία γιά τόν Ἅγιο Δημήτριο καί τήν πόλη του ἕως τόν ἔβδομο αἰώνα* (Θεσσαλονίκη 31 Ὀκτωβρίου 2006). Τίτλος εισηγήσεως: «Ἡ συμβολή τῶν ἐπισκόπων Θεσσαλονίκης στή διαμόρφωση τοῦ Δόγματος κατά τούς πέντε πρώτους αἰῶνες».

• Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο μέ θέμα *Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος – 1600 ἔτη (407 - 2007)* (Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 22 – 25 Νοεμβρίου 2007). Τίτλος εισηγήσεως: «Ἡ ἔρμηνεία τοῦ χριστολογικοῦ ὕμνου τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπό τόν ἅγιο Ἰωάννη τό Χρυσόστομο».

• Στήν Ἱερά Μονή Βλατάδων, μέ τήν εὐκαιρία τῆς πανηγύρεως τῆς Μονῆς, μέ θέμα «Ὁ Χριστολογικός Ὑμνος τῆς Πρὸς Φιλιππησίους Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου», Θεσσαλονίκη 29 Ἰουνίου 2007.

• Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας καί Ἀμμοχώστου γιά τόν Ἅγιο Ἐπιφάνιο Κωνσταντίας (Παραλίμνι, Κύπρος 8 – 12 Μαΐου 2008). Τίτλος εισηγήσεως: «Ἡ περί Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου».

• Ἡμερίδα μέ θέμα *The Liturgy as Ecumenical Chance and Challenge* τοῦ Institute for Ecumenical Research τοῦ Στρασβούργου (Στρασβούργο 1 - 8 Ἰουλίου 2009). Τίτλος εισηγήσεως: «Orthodox Liturgy - An Introduction».

• Ἡμερίδα μέ θέμα *Le Pluralisme Religieux en Droits Internes des Religions* σέ συνδιοργάνωση τοῦ Institut de Droit Canonique τοῦ Στρασβούργου καί τοῦ Ἰδρύματος *Société, Droit et Religion en Europe* (Στρασβούργο 10 Σεπτεμβρίου 2010). Τίτλος εισηγήσεως: «Le pluralisme religieux du point de vue de l'Eglise Orthodoxe».

• Ἡμερίδα μέ θέμα *La Bible, Patrimoine de l'Humanité* (Συμβούλιο Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν Στρασβούργου, ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ

Δήμου του Στρασβούργου, Στρασβούργο 29 Οκτωβρίου 2009).
Τίτλος εισηγήσεως: «La Bible dans la Tradition Orthodoxe».

Διαλέξεις Ὑπό τὴν αἰγίδα τοῦ Ὁρθοδόξου Ἰνστιτούτου «Ἅγιος Ἰωάννης» τῶν Βρυξελλῶν:

- «Le péché originel dans la tradition orthodoxe» (Τό προπατορικό ἁμάρτημα στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση), Βρυξέλλες 17 Δεκεμβρίου 2005.
- «La création d'après Athanase d'Alexandrie» (Ἡ ἔννοια τῆς δημιουργίας κατὰ τὸν Μ. Ἀθανάσιο), Βρυξέλλες 10 Φεβρουαρίου 2005.
- «La création de l'homme à l'image de Dieu» (Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου κατ' εἰκόνα Θεοῦ), Βρυξέλλες 24 Μαρτίου 2006.
- «La question de la mort et du deuil du point de vue de la théologie orthodoxe» (Ὁ θάνατος καὶ τὸ πένθος ἀπὸ ὀρθόδοξης πλευρᾶς), Βρυξέλλες 24 Μαρτίου 2006. Ἡ συγκεκριμένη διάλεξη δόθηκε στα πλαίσια ἐπιμόρφωσης τῶν καθηγητῶν τοῦ ὀρθόδοξου θρησκευτικοῦ μαθήματος τῶν δημοσίων σχολείων τοῦ Βελγίου, ποὺ ὀργάνωσε ἡ ὑπεύθυνη ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιὰ τὰ μαθήματα τῶν θρησκευτικῶν τῶν ἀναγνωρισμένων ἀπὸ τὸ Βελγικὸ κράτος θρησκευτικῶν κοινοτήτων.
- «La pneumatologie de Saint Basile» (Ἡ πνευματολογία τοῦ Μ. Βασιλείου), Βρυξέλλες 09 Φεβρουαρίου 2007.
- «L'eucharistie d'après saint Cyrille d'Alexandrie» (Ἡ Θεία Εὐχαριστία κατὰ τὸν Ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας), Βρυξέλλες 13 Ἀπριλίου 2007.
- «Le mystère de l'Eglise d'après saint Cyrille d'Alexandrie» (Τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν Ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας), Βρυξέλλες 18 Ἰανουαρίου 2008.
- «Le péché originel d'après saint Cyrille d'Alexandrie» (Τὸ προπατορικό ἁμάρτημα κατὰ τὸν Ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας), Βρυξέλλες 24 Μαΐου 2008.
- «La lecture de la Bible par les pères de l'Eglise» (Ἡ χρῆσις τῆς Βίβλου ἀπὸ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας), Βρυξέλλες 30 Μαΐου 2009. Ἡ συγκεκριμένη διάλεξη ἔγινε μὲ τὴν εὐκαιρία ἐκδήλωσης γιὰ τὰ δέκα χρόνια λειτουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΟΜΙΛΙΕΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΚΟΙΝΟ

Ἐξωτερικός ἄμισθος συνεργάτης στό πρόγραμμα ἐπιμόρφωσης κληρικῶν «Cooperating with faith-based institutions to counter hate speech in Greece» of the Directorate of Anti-Discrimination of the Council of the Europe (Υπεύθυνη: Eleni TSETSEKOU-Email: Eleni.TSTSEKOU@coe.int).

- Εἶναι μέλος τῆς μή Κυβερνητικῆς Οἰκουμενικῆς Ὄργάνωσης ACAT (Action Chrétienne pour l'Abolition de la Torture)
- Μέλος τοῦ Συλλόγου Ἰουδαιοχριστιανικῆς Φιλίας *Charles Péguy* (Strasbourg)
- Μέλος τῆς Ὁμάδος Διαθρησκειακοῦ Διαλόγου *Le Pont* (Strasbourg).

Διαλέξεις (Ἐνδεικτικά)

- Στό πλαίσιο τῆς ἑβδομάδας γιά τήν Ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν μετά ἀπό πρόταση τῆς Καθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Στρασβούργου, μέ θέμα: «Pour qu'ils soient un comme nous sommes un. Hermeneutique du verset *Jn 17, 11*» (*Ἴνα ὡσιν ἓν. Ἐρμηνεία τοῦ χωρίου Ἰω. 17, 11*), Bischwiller 25 Ἰανουαρίου 2008.
- Στό πλαίσιο διαθρησκειακῆς ἡμερίδας, μετά ἀπό πρόταση τῆς Καθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Στρασβούργου, μέ θέμα: «Connaître l'Eglise Orthodoxe» (Γνωριμία μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία), Soufflenheim, 7 Μαρτίου 2008.
- Στό πλαίσιο τῆς ἑβδομάδας γιά τήν Ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν μετά ἀπό πρόταση τῆς Καθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Στρασβούργου, μέ θέμα: «La place de la Bible dans l'Eglise Orthodoxe» (Ἡ θέση τῆς Ἁγίας Γραφῆς στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία), Bischwiller 22 Ἰανουαρίου 2009.
- Σέ ἐκδήλωση τῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου Στρασβούργου (Comission Oecumenique) μέ θέμα: «Le Patriarcat Oecumenique et le Conseil Oecumenique des Eglises», Στρασβούργο 13 Ἰουνίου 2012.

- Έκδήλωση του DECERE (Démocratie, Construction Européenne et Religiosn) μέ θέμα: « L'orthodoxie au service de l'intégration européenne», Strasbourg 11 Νοεμβρίου 2017.
- Στο πλαίσιο τής Έβδομάδας για τήν Ένότητα τών Χριστιανών μετά από πρόταση τής Καθολικής Αρχιεπισκοπής Στρασβούργου, μέ θέμα: «Pour qu'ils soient un comme nous sommes un. Hermeneutique du verset Jn 17, 11» (Ίνα ὡσιν ἓν. Ἑρμηνεία τοῦ χωρίου Ἰω. 17, 11), Bischwiller 25 Ἰανουαρίου 2008.
- Στο πλαίσιο διαθρησκευτικῆς ἡμερίδας, μετά από πρόταση τής Καθολικῆς Αρχιεπισκοπῆς Στρασβούργου, μέ θέμα: «Connaître l'Eglise Orthodoxe» (Γνωριμία μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία), Soufflenheim, 7 Μαρτίου 2008.
- Στο πλαίσιο τής Έβδομάδας για τήν Ένότητα τών Χριστιανών μετά από πρόταση τής Καθολικῆς Αρχιεπισκοπῆς Στρασβούργου, μέ θέμα: «La place de la Bible dans l'Eglise Orthodoxe» (Ἡ θέση τής Ἁγίας Γραφῆς στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία), Bischwiller 22 Ἰανουαρίου 2009.
- Colloque sur la prière dans la vie des Eglises (Archeveché de Strasbourg – Communauté de Jérusalem, Στρασβούργο 27 Ὀκτωβρίου 2007). Τίτλος εἰσηγήσεως: «La prière du coeur».

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Α΄ ΜΕΛΕΤΕΣ – ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

- *Ἡ περί Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία τοῦ Μ. Ἀθανασίου*, Θεσσαλονίκη 2004, σσ. 256.
- *Τό μυστήριο τής θείας Οἰκονομίας στά ἔργα τοῦ ἁγ. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας πρό τής Νεστοριανικῆς διαμάχης. Διδακτορική διατριβή*, Θεσσαλονίκη 2004, σσ. 350.
- *La création et la chute de l'homme dans la pensée de Cyrille d'Alexandrie selon ses oeuvres d'avant la querelle Nestorienne*. Διδακτορική διατριβή, Strasbourg 2003, σσ. 400.
- *Ἐκκλησιαστική Συνέχεια καί παρόν*, Θεσσαλονίκη 2013.

- Ο ἅγ. Ιλάριος Πικταβίου ἔναντι τοῦ ἀρειανισμοῦ, με βάση τή δράση του καί τό ἔργο Περί Τριάδος (*De Trinitate*), Θεσσαλονίκη 2013, σσ. 377.

Β΄ ΑΡΘΡΑ

- « Saint Irénée dans la théologie hellénophone », in *Irénée de Lyon, Théologien de l'Unité*, éd. par Guillaume Bady et Marie Chaieb (Théologie Historique 132), Beauchesne, Paris 2023, σσ. 280-299.

- «Ἐκκλησιαστικές σύνοδοι στην Ανατολή ἀπό το 325 μέχρι το 335. Ο Μέγας Κωνσταντίνος μεταξύ ὀρθοδοξίας καί ἀρειανισμοῦ», στό *Ὁ Μέγας Κωνσταντίνος καί ἡ ἐποχή του. 1700 χρόνια ἀπό τό διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (Constantine the Great and his Age. 1700th Anniversary of the Edict of Milan)*, ἐπιμ. Κ. Χρήστου, Π. Κατσώνη, Κ. Μποζίνης, Κέντρο Βυζαντινῶν Ερευνῶν, Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 238-253.

- «Ἡ ερμηνεία του χωρίου Ρωμ. 5, 12-14 στη διαμόρφωση του πολιτισμοῦ της Δυτικής Ευρώπης (13ος -18ος αι.) κατά τον Γάλλο ακαδημαϊκό Jean Delumeau», στο *Μητροπολίτης Δαμασκηνός Παπανδρέου (1936-2011). Αφιερωματικός - Πολυσελλεκτικός Τόμος*, εκδ. Δήμος Θέρμου, Θέρμο 2021, σσ. 27-46.

- « L'Église orthodoxe devant le défi de la crise écologique. De la théorie à la praxis : quelques initiatives du Patriarcat Œcuménique sur les questions écologiques », in *Écologie intégrale. 25 ans après l'Appel de Klingenthal*, éd. par Marc Feix et Frédéric Trautmann, ERCAL Publications, Strasbourg, 2021.

- « Le mystère de la Vierge Marie dans la controverse entre Cyrille et Nestorius : Approches orthodoxes », in *Beata Virgo Maria. Etudes sur la doctrine et le culte mariaux dans l'Église ancienne et médiévale*, éd. par Christophe Guignard et Lucie Legat (Théologie Historique), Beauchesne, Paris 2020, pp. 133-158.

- «Mixed (Inter-confessional) or Ecumenical Marriages: A challenge for the Orthodox Church», in *One in Christ. Ecumenical Review* 53 (2019), pp. 256-270.

- «Σύντομο Θεολογικό Σημείωμα της Θείας Λειτουργίας του Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου», στο *Πνευματική Διακονία* 10 (2017), pp. 3-13.

- « La théologie orthodoxe grecque entre retour aux pères et appel de la modernité », in *Revue des Sciences Religieuses* 89, 4 (2016), pp. 424-442.
- « L'Église Orthodoxe en Diaspora : un Paradigme en France du Dialogue Œcuménique (Le Comité Mixte Catholique-Orthodoxe) et un Défi Pastoral (Les Mariages Mixtes) », in *Facultea de Theologie Ortodoxa si Stiintele Educatiei. Simpozion International. Misiune, Spiritualitate, Cultura*, ed. Florea Stefan, Targoviste-Valahia 2015, σσ. 175-195.
- « Mariages Mixtes (interconfessionnelles ou Œcuméniques) : un défi pour l'Église Orthodoxe », in *Messenger Orthodoxe. Revue de la Pensée Orthodoxe*, Volume 156 (2014), σσ. 21-36.
- « Ἡ περί Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου Κύπρου», ἐν *Πρακτικά Συνεδρίου Ἁγίου Ἐπιφάνιος Κωνσταντίας Πατήρ καί Διδάσκαλος τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἁγία Νάπα - Παραλίμνι 2012*, σσ. 483 - 493.
- « L'Église Orthodoxe et le Pluralisme Religieux », in *Messenger Orthodoxe. Revue de la Pensée Orthodoxe*, Volume 153 (2012), σσ. 65-74.
- « Connaissance de Dieu et Incompréhensibilité Divine », ἐν *Τόμος Χαριστήριος Εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ. κ. Βαρθολομαῖον Εἰς Μαρτύριον τοῖς Ἕθνεσι*, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 945 - 964.
- «Ἀκατάληπτον-Ἀκαταληψία», στην *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἐγκυκλοπαίδεια*, τόμος 2 (2010) .
- « L'enseignement de la Théologie dans les Facultés de Théologie Publiques en Grèce », in *La Théologie à l'Université. Statut, Programmes et Évolutions*, Labor et Fides, Genève 2009, pp. 123-130.
- «Ἡ κατάσταση τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας στή Γαλλία σήμερα», στό *Οἰκουμενισμός: Γένεση-Προσδοκίες-Διαψεύσεις. Πρακτικά Διορθόδοξον Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 177-185.

- «Οί Χριστολογικές προϋποθέσεις τῆς ἀνθρωπολογίας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου», ἐν *ΕΕΘΣΠΘ [Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας Ν. Σ]* 11 (2006), σσ. 59 - 68.

- «Τό Σύμβολο τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων», ἐν *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας Ν. Σ. 10* (2005), σσ. 131 - 139.

- « Ἡ ἐρμηνεία τοῦ χριστολογικοῦ ὕμνου τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸ Χρυσόστομο», (ὑπὸ δημοσίευση) στο *Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος-1600 ἔτη (407-2007)*, Θεσσαλονίκη.

- « Ἡ συμβολὴ τῶν ἐπισκόπων Θεσσαλονίκης στὴ διαμόρφωση τοῦ δόγματος κατὰ τοὺς πέντε πρώτους αἰῶνες » (ὑπὸ δημοσίευση στο περιοδικό *Κληρονομία*).

«Οἱ λόγοι τῆς Μεταρρυθμιστικῆς κίνησης τοῦ Λουθήρου κατὰ τὸν καθηγητὴ Νίκο Ματσούκα» (ὑπὸ δημοσίευση *Πρακτικά Συνεδρίου 1517-2017 : 500 Χρόνια ἀπὸ τὴ Μεταρρύθμιση 1517-2017*).